

Klimaovergangsplan

SpareBank 1 Helgeland

Innhold

1.0 Introduksjon og bakgrunn	3
1.1 Forord	3
1.2 Strategisk retning og overordnede bærekraftambisjoner	4
1.3 Regulatoriske forpliktelser	4
1.5 Vitenskapsbaserte klimamål	4
2.0 Klimamål og tiltak	5
2.1 Generelle tiltak for klimagassreduksjon	5
2.2 Mål og tiltak i Scope 1 og 2	5
2.2.1 Tiltak	5
2.3 Scope 3, Utlånsportefølje	6
2.3.1 Generelle tiltak	6
2.3.2 Jordbruk og skogbruk	6
2.3.3 Sjøtransport	7
2.3.4 Fiske, fangst og oppdrett	8
2.3.5 Bygg og anlegg	8
2.3.6 Boligeiendom	9
2.3.7 Næringseiendom	10
2.3.8 Øvrige bransjer og sektorer	11
2.3.9 Øvrige kategorier i Scope 3	11
3.0 Metodikk og analyse for klimagassproduksjon	12
3.1 Metodikk for klimagassregnskap og datainnsamling	12
3.2 Klimarisikoanalyse (inkludert fysisk risiko og overgangsrisiko)	13
3.3 Scenarioanalyse	14
4.0 Styring og ledelsesstruktur	16
5.0 Fremdriftsrapportering og revisjon av klima-overgangsplanen	16
6.0 Vedlegg	16
6.1 Detaljert scenario- og stresstestingdata	16
6.2 Oversikt over porteføljens eksponering mot klimarisiko	16
6.3 Oversikt over vesentlige klimarelaterte investeringer i perioden	16

1.0

Introduksjon og bakgrunn

1.1 Forord

Det er med glede at vi i SpareBank 1 Helgeland kan presentere bankens første klimaovergangsplan. Den er et uttrykk for forsterket klimaengasjement i jobben med å betjene kunder og lokalsamfunn på Helgeland. Første versjon av vår klimaovergangsplan vil fokusere på egen drift i tillegg til de mest utslippstunge næringene, samt eiendom (bolig og næringsseiendom) i vår utlånsportefølje. Dokumentet skal være levende, og vil oppdateres etter hvert som man får ytterligere data, større innsikt og eksterne faktorer endres. Vår historie har alltid vært preget av en sterk forankring i lokalsamfunnet, og vi skal være en solid og pålitelig partner for våre kunder. Bankens oppdrag i dette er todelt – å kutte våre egne utslipp, og å støtte våre kunder i overgangen til et lav- og nullutslippssamfunn ved å kanalisere kapital til grønn omstilling.

Denne klimaovergangsplanen viser hvordan bankens forretningsstrategi er tilpasset overgangen til et nullutslippssamfunn og hvilke tiltak vi prioriterer for å nå målsetningen om netto nullutslipp i 2050, i tråd med Parisavtalens¹ målsetninger. Planen legger vekt på hvordan vi kan forbedre våre produkter og tjenester, samtidig som vi opprettholder de verdiene som gjør oss til en respektert institusjon i regionen.

Vi erkjenner at vår rolle som bank strekker seg utover økonomiske tjenester; vi har en plikt til å bidra til en bærekraftig utvikling og støtte initiativer som fremmer miljøvennlighet, økonomisk inkludering og sosial rettferdighet. Dette er ikke bare en del av lokalbankens identitet, men også en forretningsstrategi som vi tror vil styrke vår posisjon.

Vårt mål er netto nullutslipp fra drift, investeringer og portefølje innen 2050. Dette reflekterer at et av våre vesentlige tema etter gjennomført dobbelt vesentlighetsanalyse er klimaendringer², og begrensning av utslipp og omstilling av våre kunder vil være et kontinuerlig fokusområde for oss i årene fremover. Vi tilbyr en rekke produkter og tjenester som tar sikte på å hjelpe folk og næringslivet på Helgeland gjennom det grønne skiftet.

For å nå målene er samfunnet avhengig av teknologiutvikling og hvilke klima- og næringspolitiske tiltak som vedtas av myndighetene. Disse beslutningene vil påvirke rammebetingelsene for et samlet næringsliv og mulighetene for å gjennomføre effektive tiltak. SpareBank 1 Helgeland forventer at myndighetene vedtar tilstrekkelig sterke tiltak som støtter opp om de overordnede klimamålene Stortinget har vedtatt.

Med vennlig hilsen,

Hanne Nordgaard

Administrerende direktør, SpareBank 1 Helgeland

¹ <https://snl.no/Parisavtalen>

² Dobbelt vesentlighetsanalyse vil ligge publisert i årsrapport som finnes her: <https://www.sparebank1.no/nb/helgeland/om-oss/barekraft/barekraftsbibliotek.html>

1.2 Strategisk retning og overordnede bærekraftambisjoner

SpareBank 1 Helgeland har en lang historie på Helgeland og vårt samfunnsoppdrag er å være en drivkraft for vekst i regionen, samtidig som vi arbeider for å redusere både egne og kundene våre sine utslipp. SpareBank 1 Helgeland har klimamål for egen drift, portefølje og investeringer. Disse målene er i samsvar med de norske klimamålene i tråd med Parisavtalen, og skal resultere i netto nullutslipp i 2050.

Hele økonomien skal gjennom en betydelig omstilling. Det er mye banken ikke har operasjonell kontroll over som vil ha stor betydning for mulighetene vi har til å nå våre klimamål, spesielt i utlånsporteføljen. Det er derfor sterkt behov for flere og mer ambisiøse klimatiltak fra myndighetene, forskning og innovasjon fra både offentlig og privat sektor og samarbeid for å nå målene. Vi er opptatt av at vår strategi skal speile verdiene våre som lokalbanken og at vi skal stå sammen med kundene våre i omstillingen.

Det er utviklet en rekke nye produkter og tjenester for å hjelpe våre kunder med å ta klimavennlige valg og tilpasse seg en lavutslippsøkonomi. Vi har lansert grønne låneprodukter som tilbyr gunstige betingelser for investeringer i energieffektive boliger, fornybare energikilder og klimavennlige aktiviteter i en rekke bransjer. Gjennom disse tiltakene vil vi justere fokus fra å kun gi rimelig finansiering til allerede grønne objekter, til å også finansiere aktiviteter som gjør objektene, aktiviteten og bedriftene mer bærekraftige.

1.3 Regulatoriske forpliktelser

SpareBank 1 Helgeland er forpliktet til å overholde de regulatoriske kravene som er fastsatt i direktivet om bærekraftrapportering (CSRD)³. Standarden ESRs⁴ E1-4 fokuserer på klimaovergangsplaner. Dette innebærer at banken må dokumentere og synliggjøre hvordan vår strategi, forretningsmodell og klimatiltak er utformet for å støtte en overgang til et nullutslippsamfunn. ESRs E1-4 krever at banker og finansinstitusjoner viser konkrete planer og milepæler som er i samsvar med de globale klimamålene fastsatt i Parisavtalen, inkludert begrensning av global oppvarming til maksimalt 1,5 grader celsius. Bankene må også rapportere om fremskritt mot disse målene, og hvordan de håndterer klimarisikoer og muligheter som kan påvirke vår drift og soliditet.

Gjennom kontinuerlig overvåking og rapportering viser SpareBank 1 Helgeland at vår innsats for å oppnå netto nullutslipp ikke bare er ambisiøs, men også transparent og ansvarlig. Taksonomiforordningens bestemmelser er styrende for bankens syn på hva som kvalifiserer som bærekraftige aktiviteter, og banken rapporterer også etter denne.

1.4 Avgrensninger, forutsetninger og avhengigheter

Selv om vi har satt ambisiøse klimamål, står vi overfor flere avhengigheter og dilemmaer i vår klimaovergangsplan. Vi kan ikke nå målene alene; vi er avhengige av samarbeid med både offentlige og private aktører. Det må komme reguleringer og incentiver fra myndigheter og det må forskes frem ny teknologi. Manglende operasjonell kontroll over låntakeres aktiviteter utgjør en betydelig utfordring, ettersom vi ikke direkte kan styre hvordan midlene brukes til klimavennlige tiltak. Tilgang til mer og bedre data fra kundene våre er essensielt for nøyaktig rapportering og vurdering av fremdrift, men kan være vanskelig å oppnå uten økt innsats og samarbeid fra kundene.

Videre vil klimapolitiske rammer og tiltak, som vedtas av myndighetene, ha stor betydning for vår evne til å oppnå våre klimamål. Forutsigbare og effektive tiltak som støtter overgangen til en grønn økonomi, er avgjørende for å skape de rette rammebetingelsene for vår og øvrig næringslivs omstilling. Dette betyr at vår grad av suksess er avhengig av eksterne faktorer, noe som gjør det nødvendig å kontinuerlig tilpasse og revurdere strategien vår for å sikre at strategi, forretningsmodell og tiltak er kompatibelt med et nullutslippsamfunn.

1.5 Vitenskapsbaserte klimamål

I tråd med vår ambisjon om å bidra i den grønne omstillingen, har vi satt oss klimamål i henhold til metodikken fra Science Based Target initiative (SBTi). De vitenskapsbaserte målene skal sikre begrenset global oppvarming i henhold til Parisavtalens mål. SBTi er den ledende standarden og setter krav til ambisjonsnivå både for kort sikt (2030) og lang sikt (2050). Den neste delen vil gi innsikt i hvordan vi skal nå disse målene gjennom spesifikke tiltak. Den delen vil også vise at vi fortsatt har mye å jobbe med og at dette nå er en prioritet i alle ledd i banken.

³ <https://www.revisorforeningen.no/fag/barekraft/nye-lovregler-om-barekraftsrapportering/>

⁴ European Sustainability Reporting Standards

2.0 Klimamål og tiltak

I tillegg til de overordnede klimamålene, har banken spesifisert målene innenfor scope 1, 2 og 3⁵. Sammen med tiltakene for å oppnå dem, og øvrige drivere for utslippsreduksjon, skal dette sikre at banken oppnår klimanøytralitet i drift, investeringer og portefølje innen 2050.

Sammenheng mellom bankens klimamål i Scope 3 og målet om å begrense global oppvarming til 1,5 °C

Vitenskapsbaserte målsettinger for Scope 3 legger til grunn en ambisjon om å begrense global oppvarming til godt under 2 °C i sine kortsiktige mål. Dette innebærer et mindre ambisiøst reduksjonsnivå enn for Scope 1 og 2, hovedsakelig på grunn av usikkerhet knyttet til datakvalitet og utfordringene med å samle konsistente utslippsdata i hele verdikjeden. Dette er ikke ment som en hvilepute, men gir oss en mulighet til å både være ambisiøse med begrenset data, samtidig som vi gradvis forbedrer datakvaliteten. Dette legger et godt grunnlag for enda mer presise utslippsberegninger når vi går over i neste fase for de langsiktige målene.

2.1 Generelle tiltak for klimagassreduksjon

SpareBank 1 Helgeland har satt seg mål om å oppnå netto nullutslipp innen 2050 gjennom en rekke tiltak innen egen drift, investeringer og utlånsportefølje. Disse tiltakene vil være enklere å konkretisere og gjennomføre i bankens egen drift, hvor vi har operasjonell kontroll. Her kan vi iverksette målrettede tiltak som effektivisering av energibruk, omlegging til fornybar energi og overgang til en nullutslipps bilpark.

Når det gjelder Scope 3-utslipp i verdikjeden, står vi overfor større utfordringer og usikkerhet. Produkt- og tjenesteutvikling er satt i gang for å redusere disse utslippene, men vi har fortsatt begrenset innsikt i både etterspørsel og effekten av disse nye produktene. Derfor blir tilgang på pålitelige data avgjørende i årene som kommer for å kunne måle og styre utslippsreduksjonene effektivt.

Videre er vi avhengige av markedsutvikling, teknologiske fremskritt og regulatoriske endringer som kan drive frem ytterligere utslippskutt. Vi ser på disse faktorene som essensielle bidragsytere til å nå

våre langsiktige klimamål. Gjennom kontinuerlig overvåking og tilpasning vil SpareBank 1 Helgeland arbeide for å sikre at vi er på rett vei mot netto nullutslipp i 2050.

2.2 Mål og tiltak i Scope 1 og 2

SpareBank 1 Helgeland har operasjonell kontroll over utslippene i Scope 1 og 2. Målsetningene er i tråd med Parisavtalens mål om å hindre global oppvarming ut over 1,5 grader celsius. Disse målene er også i tråd med Norges nasjonale mål om 55 % kutt i 2030 (sammenliknet med utslippene i 1990), og klimanøytralitet i 2050. Scope 1 og 2 skal hver for seg og samlet oppnå disse målene, og banken har følgende mål⁶:

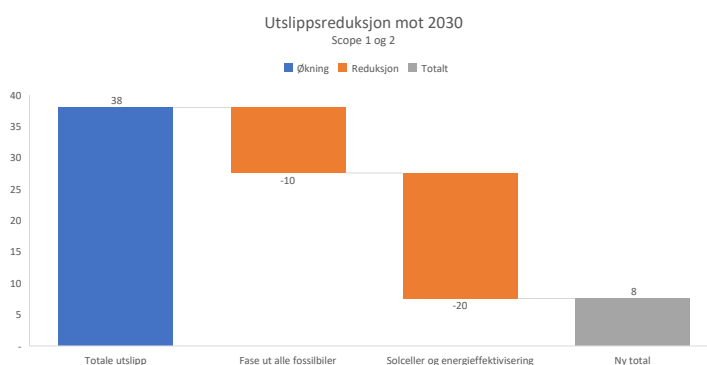
År	Scope 1	Scope 2
2030	Netto null utslipp	Redusere utslippene med 55 %
2040	-	Redusere utslippene med 90 %
2050	-	Netto null utslipp

2.2.1 Tiltak

I Scope 1 er bankens utslipp fra bilparken, som i dag består av syv kjøretøy. Banken har besluttet at alle biler som anskaffes når disse skiftes ut skal være nullutslippskjøretøy. Det er utarbeidet en oversikt som viser at alle bilene er skiftet ut i 2028.

Utslippene i Scope 2 kommer fra forbruk av elektrisitet i bankens fire bygg. Bankbygget i Mo i Rana er nylig renoverert til BREEAM In-Use⁷ og har blitt vesentlig energieffektivisert. I Mosjøen skal deler av bankbygget renoveres, og der vil energieffektivisering være et viktig fokusområde. En analyse fra Multiconsult for solcelleproduksjon på tak er bestilt og mottatt, men det er ennå ikke tatt en endelig avgjørelse om eller når det skal investeres i dette for å øke energieffektiviteten. Ved renovering vil det fortsatt fokuseres på å gjøre byggene mer energieffektive.

Tabellen under viser hvilke tiltak som skal redusere utslippene i bankens scope 1 og 2 mot 2030.

⁵ GHG-protokollen sin Corporate Standard klassifiserer en virksomhet sine klimagassutslipp i tre «scope». Scope 1-utslipp er direkte utslipp fra eiet eller kontrollerte kjelder. Scope 2-utslipp er indirekte utslipp fra produksjonen av innkjøpt energi. Scope 3-utslipp er alle indirekte utslipp (ikke inkludert i Scope 2) som skjer i verdikjeden til den rapporterende virksomheten, inkludert både oppstrøms- og nedstrømsutslipp. Kilde: ghgprotocol.org

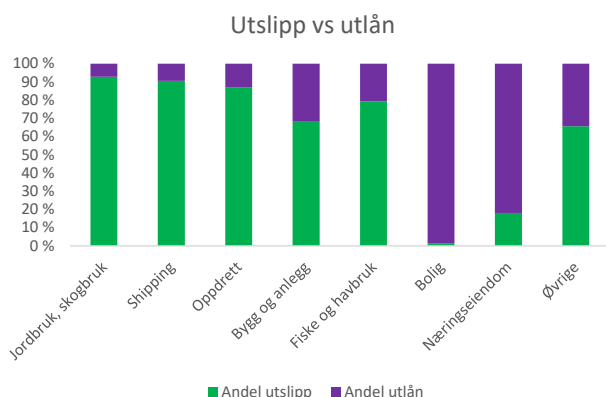
⁶ ESRS E1, 4/16a

⁷ <https://byggalliansen.no/sertifisering/om-breeam-in-use/>

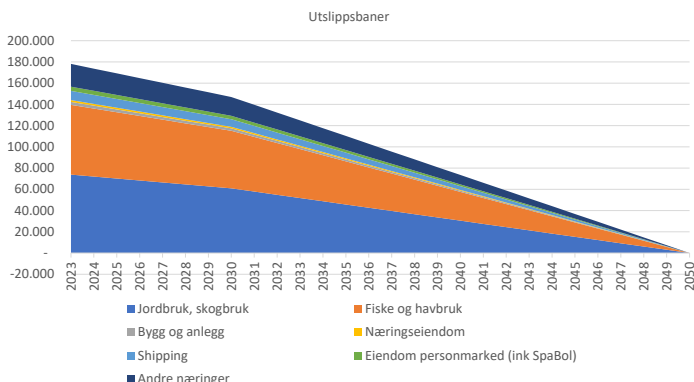
2.3 Scope 3, Utlånsportefølje

Klimagassutslipp fra utlånsporteføljen utgjør en betydelig andel av våre totale utslipp. 98,5 % av utslippene i bankens klimaregnskap kommer fra denne kategorien. Dette gjør det kritisk for SpareBank 1 Helgeland å fokusere på å redusere utslippene fra utlånsporteføljen, da det vil ha den største innvirkningen på vårt totale klimagassavtrykk. Ved å sette ambisiøse mål og implementere tiltak for å redusere utslippene fra utlånsporteføljen, kan banken bidra til å nå både nasjonale og globale klimamål, og dermed spille en ledende rolle i kampen mot klimaendringer.

Banken har i første omgang konsentrert seg om å sette tiltak mot de mest utslippstunge næringene i porteføljen i tillegg til eiendom (bolig og næringsseiendom), da 81,6 % av bankens utlånsportefølje består av eiendom. Eiendom står kun for 3,1 % av utslippene, men det er likevel viktig å jobbe med energieffektivisering for å frigjøre kraft til dekarbonisering av andre sektorer, i tillegg til å håndtere ESG-risiko i en så stor andel av bankens utlånsportefølje. De mest utslippstunge næringene i banken er jordbruk og skogbruk, oppdrett, fiske og fangst, bygg og anlegg og sjøtransport. Disse kategoriene og eiendom står til sammen for 81,6 % av utslippene i bankens utslippsportefølje.

I arbeidet med produkt- og tjenesteutvikling for kundene vil vi derfor rette innsatsen mot kunder innenfor disse næringene.

År	Mål for utslipp fra utlånsporteføljen
2030	2,5 % årlige kutt fram til 2030
2050	Netto nullutslipp i 2050

2.3.1 Generelle tiltak

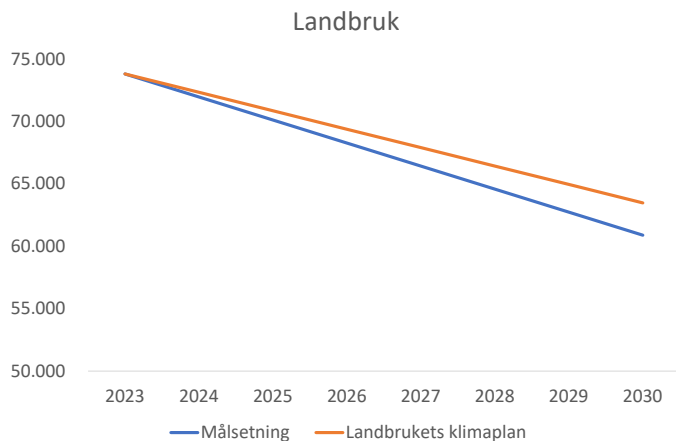
Noen tiltak er viktige for alle bransjer. For engasjement større enn 5 MNOK er det krav om bruk av bankens ESG-modell hvor kundens ESG-risiko vurderes. Gjennom kompetanseheving og produktutvikling i alliansefellesskapet skal vi sikre at banken nyter godt av felles ressurser, kunnskap og kompetanse. I tillegg er arbeidet med å samle pålitelig utslippsdata fra kundene i startgruppen, men vil være betydningsfullt for videreutvikling av tiltak i årene som kommer. Kunnskap, datakvalitet, produkter og tjenester som bidrar til omstilling vil derfor være gjennomgående i næringene.

2.3.2 Jordbruk og skogbruk

Det norske landbruket har lange tradisjoner på Helgeland og er en næring med vesentlige bidrag til verdiskaping og sysselsetting på hele Helgeland. Det er en næring som tar stort samfunnsansvar ved å ivareta nasjonal matsikkerhet i Norge med norske, stolte tradisjoner. Det norske landbruket er i all hovedsak familieeid og går i arv. Forvaltert ankegangen tar utgangspunkt i å overlate bruket i bedre stand enn når man selv tok over, og står sterkt i landbruket. Det er et godt utgangspunkt for langsiktighet i en omstillingsdyktig bransje som allerede bruker lite antibiotika og kjemikalier, har god dyre- og plantehelse og som er en del av en transparent verdikjede. Jordbruk og skogbruk er den klart mest utslippsintensive bransjen banken har. Det er også ei av næringene som allerede merker effekten av klimaendringer. Varmere temperaturer kan gi lengre vekstsesonger, men våtere og mer ekstremt vær kan også ødelegge avlinger eller redusere kvalitet. Når vi har satt mål og utvikler tiltak tar vi utgangspunkt i Landbrukets klimaplan⁸. Det betyr at banken tar utgangspunkt i sektorens egne utslippsmål vist i faktaboks under.

Den 21. juni 2019 inngikk Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag en intensjonsavtale med regjeringa om å redusere klimagassutslippene og øke opptaket av karbon fra jordbruket i perioden 2021-2030. Landbrukets klimaplan fokuserer på å redusere klimagassutslippene gjennom forbedret husdyrhold, bedre gjødselhåndtering, økt bruk av fornybar energi og effektive driftsmetoder. Målet er betydelig reduksjon innen 2030. Planen støttes av et samlet jordbruk i Norge og den reviderte planen har som mål å kutte utslipp med 4-6 tCO₂e innen 2030. En prosentvis årlig reduksjon vil ligge på 8-13 %.

⁸ <https://www.bondelaget.no/bondelaget-mener/miljo-og-klima/klima/landbrukets-klimaplan-pdf/>

Banken har fire tiltak for å hjelpe landbrukskundene med utslippskutt:

- Data:** Banken har mange kunder som benytter Landbrukets klimakalkulator. Når dataen blir enda mer pålitelig vil det være aktuelt for banken å anskaffe denne og benytte den som kunnskapsgrunnlag i rådgivning til kundene om hvordan øke ressurseffektiviteten og redusere utslippene. Det vil også kunne bidra til å bedre måle effekt av tiltak på bruksnivå. Dette vil også kunne bidra til å måle mer presis effekt av tiltak og status.
- Krav om bruk av klimakalkulator.** Banken vil i løpet av 2025 innføre krav om at landbrukets klimakalkulator skal benyttes ved inngåelse av nye eller betydelig fornyelse av engasjement.
- Akseptabelt resultat i ESG-modul:** Når ESG-modulen benyttes for å vurdere kundens risiko ved inngåelse av nytt engasjement vil rød score (høy risiko) innebære policybrudd som må behandles i komite. Det er da forventet dokumenterte tiltak som skal redusere ESG-risikoen til tilfredsstillende nivå
- Produkter og tjenester:** Det er en rekke aktiviteter som kvalifiserer kunden for produkter og tjenester som gir rimeligere betingelser:
 - Dersom kunder bruker og oppdaterer klimakalkulatoren jevnlig, har en dokumentert og signert klimaplan som er utarbeidet sammen med godkjent rådgiver vil de kvalifisere til grønn driftskreditt.
 - Investeringer i lav- og nullutslippsteknologi som forbedrer effektiviteten og reduserer miljøpåvirkningen.
 - Produkter og/eller tjenester som betydelig forbedrer energieffektiviteten ved trekking, vanning og andre sider av landbruks- og husdyrdrift.
 - Etablering av biogassanlegg.

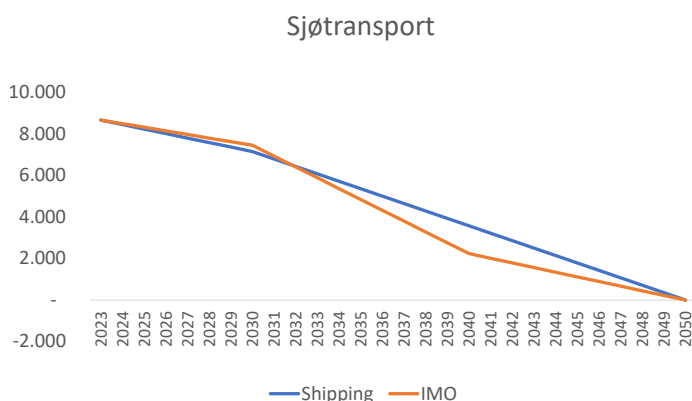
- Generelt god agronomi, med grøfting, gjødselbruk (både effektivisering og utnyttelse av husdyrgjødsel), fokus på å forbedre eller ikke utarme eksisterende karbonreservoarer o.l. Dette må kunne dokumenteres.

Avhengigheter og dilemmaer

Det er mange aktiviteter banken ikke har berøring med som vil være viktige for utslippene fra våre kunder. Forskning og utvikling av metanhemmere i fôr kan bidra til store utslippsreduksjoner. Det samme vil eventuelle etableringer av biogassanlegg i bankens markedsområde. Bankens landbruksrådgivere skal være oppdaterte på utviklingstrekk i bransjen, slik at kundene kan nyttiggjøre seg nye muligheter i bransjen og teknologiutvikling. I tillegg er mangel på data et problem, da vi per i dag vil ha vanskelig for å måle effekt på tiltakene. Banken velger likevel å gi finansiering til tiltak som gir en åpenbar klimagevinst, selv om det kan ta noe tid før vi kan måle effekten av disse.

2.3.3 Sjøtransport

Bankens utlånsportefølje innen sjøtransport er lite kompleks og består av finansiering av fartøystyper som er blant de best egnede til grønn omstilling. Våre mål samsvarer med IMO-målene⁹.

Banken har to hovedtiltak som skal bidra til å kunne redusere utslipp fra sjøtransport:

- Data:** Banken vil etterspørre detaljert klimainformasjon om fartøyene vi har bidratt til å finansiere. Det vil også kunne bidra til å bedre måle effekt av tiltak på fartøys- og selskapsnivå. Dette vil også kunne bidra til å måle mer presis effekt av tiltak og status.
- Produkter og tjenester:** Det er flere typer aktiviteter som kvalifiserer for rimeligere finansiering. Fartøyer dedikert til transport av fossilt drivstoff er ikke kvalifisert. Fartøyer som bedriver nullutslipps passasjer- eller godstransport eller fartøyer som har null direkte karbonutslipp er kvalifisert. Det samme vil infrastruktur som støtter opp om det samme (f.eks. ladeinfrastruktur, havnevirksomhet og infrastruktur for omlasting).

⁹ <https://www.sustainable-ships.org/rules-regulations/imo>

Avhengigheter og dilemmaer

Teknologiutviklingen i utvikling av fartøy og lav- og nullutslippsløsninger er avgjørende for å oppnå målene om mer miljøvennlig transport og næringsvirksomhet. Dette har banken begrenset påvirkning på. Bransjeorganisasjoner, som Norges Rederiforbund, har etterspurt sterkere støtte fra virkemiddelapparatet for å akselerere utviklingen.¹⁰ Med lang levetid vil fartøy som produseres i dag leve videre etter 2050, og det er derfor en reell risiko for at utslipp låses inne, og etter det tidspunktet man skal nå målet om netto nullutslipp.

2.3.4 Fiske, fangst og oppdrett

Både fiske og fangst av vill fisk og oppdrett har potensiale til å bidra til å redusere utslipp nasjonalt og globalt. Sammenliknet med andre former for produksjon av protein er utslippene lave. Fiskeri og oppdrett opplever allerede effekt av klimaendringene. Med økende havtemperaturer får oppdrettsnæringa større utfordringer med lakselus. Dette er en direkte trussel mot deres vekstambisjoner.¹¹ Innen fiskeriene har vi sett en nedgang i viktige bestander og medfølgende nedgang i kvotene de siste årene, og nedgangen kan fortsette. Bestandsnedgangen er for våre kunder og banken en kredittrisiko når kvotene må reduseres.

Det er to hovedtiltak banken har for å bidra for å hjelpe kundene til mer klimavennlige aktiviteter:

1. **Data:** Banken skal jobbe for å få inn mer detaljert informasjon fra selskapenes klimagassregnskap. Det vil føre til mulighet for bedre ESG-rådgivning og oppfølging av kundene. I havbruksbransjen er det flere selskaper som har tilgang på god data, og dette ønsker vi å nyttiggjøre oss.
2. **Produkter og tjenester:** Det er flere aktiviteter og investeringer som kan kvalifisere kundene til rimelig finansiering.

- Sertifisert virksomhet, anlegg eller sjømatprodukter innen fiskerinæringen som gir internasjonalt anerkjente sertifisering.
- Ulike aktiviteter som er sertifisert etter internasjonalt anerkjente sertifisering.
- Produkter/tjenester som fører til betydelig forbedring i energieffektivitet eller maritimt miljø i oppdretts- og prosessanlegg.

3. **Rådgivning:** SpareBank 1 Helgeland forventer at havbrukskunder vurderer miljø og bærekraft i alle kredittsaker. Fokus på bærekraftig fôr, null- eller lavutslippsløsninger og relevante miljøsertifiseringer er sentrale områder. Bankens støtter gjennom rådgivning og dialog som fremmer klimavennlige valg i næringen. SpareBank 1 Helgeland legger stor vekt på at rådgiverne våre har tett kontakt med kundene. Dette sikrer at banken kan spille en aktiv rolle i kundene sin bærekraftige omstilling, og at vi sammen kan finne løsninger som kombinerer lønnsomhet med klimaansvar.

Avhengigheter og dilemmaer

Teknologiutvikling i bransjen, regulatorisk risiko og rammebetingelser påvirker denne bransjen. Det betyr at det er svært mye som banken ikke påvirker, men som vil påvirke bransjens utslipp og utvikling. Som nedgangen i fiskekvoter de siste årene har vist vil biologiske og miljømessige faktorer spille en større rolle i bedriftskundenes lønnsomhet og omstillingsevne.

2.3.5 Bygg og anlegg

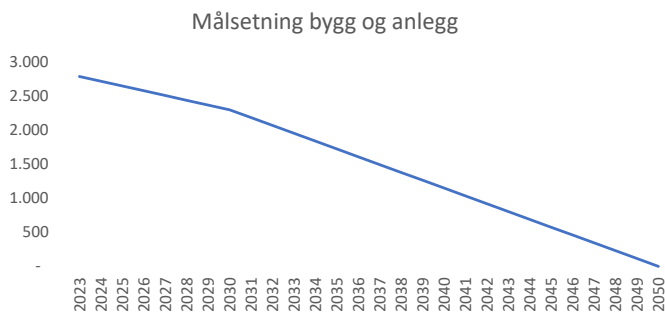
Bygg- og anleggsvirksomheten på Helgeland er preget av mange små og mellomstore bedrifter. Bygg- og anleggsektoren står for store utslipp, både fra maskiner og materialbruk. Globalt står byggenæringen for 40 prosent av alt CO₂-utslipp, 40 prosent av energiforbruk og 40 prosent av avfallet. Høyt innslag av fornybar energi gjør at næringen i Norge står for 15 prosent av klimagassutslippene. Årlig verdiskaping vurderes til om lag 350 mrd. kr. hvor 60 prosent er tilknyttet offentlige kunder¹². Den nye endringsforskriften fra Regjeringen, som setter minimum 30 prosent vektning på klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser fra 1. januar 2024, representerer et signifikant skifte¹³. Derfor står nå gjentatte kunder ovenfor store utfordringer til å levere på krav for å holde seg relevante. For å redusere utslippene til bransjen har banken følgende tiltak:

¹⁰ <https://www.rederi.no/nyheter/budsjettthoring-2024-differansekontrakter-blir-helt-sentralt-for-a-lykkes-med-klimamalene/>

¹¹ <https://trafikklssystemet.no/>

¹² Bærekraftig kjøp av bygg og anlegg | Anskaffelser.no

¹³ Veileder til regler om klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser - 1. Innledning | Anskaffelser.no

Bankens tiltak i denne næringen fokuserer på produkter med rimelig rente som skal bidra til grønn omstilling i denne næringa:

- Data:** Banken trenger mer detaljert informasjon om kundene sine klimagassutslipp for å kunne måle effekt av tiltak og status i utlånsporteføljen. Dette er avgjørende for å gi god rådgivning.
- Produkter og tjenester:** Det er flere aktiviteter og investeringer som kvalifiserer kundene til rimelig finansiering.
 - Prosjekter som implementerer sirkulærøkonomiske prinsipper, for eksempel gjenbruk av byggematerialer eller avfallsminimering.
 - Fossilfri anleggsplass.
 - Kjøp av utslippsfrie anleggsmaskiner.
- Rådgivning, krav og forventninger:** Rådgiving er et viktig tiltak banken tilbyr kundene i bygg- og anleggsbransjen. Banken skal sikre at våre rådgivere har nødvendig kunnskap og kompetanse om krav og forventninger som kundene møter fra offentlige og private aktører. Vi har tydelige forventninger til kundene, inkludert fokus på elektrifisering av byggeplasser, god avfallshåndtering og rutiner for kildesortering av fyllmasser. Banken legger vekt på å spille på lag med kundene, slik at de er i stand til å møte bransjekravene og samtidig holde seg konkurransedyktige i markedet. Gjennom god dialog ønsker vi å støtte kundene våre i omstillingsarbeidet.

Avhengigheter og dilemmaer

Bygg- og anleggsbransjen er påvirket av føringer fra myndigheter, offentlige anbudsregler og teknologiutvikling som banken ikke har kontroll over. Krav om fossilfrie byggeplasser innen 2025 og utslippsfrie innen 2030, kombinert med høye investeringskostnader og teknologiusikkerhet, skaper utfordringer for kundene våre.

For at SpareBank 1 Helgeland skal nå sine klimamål, er vi avhengige av at bransjen tilpasser

seg disse føringene, og at offentlige aktører og teknologiutvikling bidrar til å gjøre omstillingen mulig. Banken vil fortsette å støtte kundene med finansiering og rådgivning for å møte disse utfordringene.

2.3.6 Boligeiendom

Banken har 72 % av utlånsporteføljen eksponert i bolig. Selv om disse lånene bare står for 2,1 % av bankens totale utslipp grunnet den høye andelen av fornybar energi i den norske strømmiksen, er det likevel viktig å jobbe med energieffektivisering for å frigjøre kraft til dekarbonisering av andre sektorer.

Utslippsdriverne er energibruk i driftsfasen, men også konstruksjonsprosessen og materialvalg i oppføringsfasen. 40 % av energibruken og 40 % materialforbruket kommer fra bruk og oppføring av bygg.¹⁴

Gjennom energieffektivisering, overgang til fornybare energikilder og andre tiltak kan karbonavtrykket fra boliger reduseres fram mot 2050. For å være i tråd med CRREM-målbanen må utslippene reduseres med 48 % fra 2023-nivå innen 2030. Dette krever omfattende energieffektivisering og renovasjoner for våre kunders boliger. EUs reviderte bygningsenergidirektiv ble vedtatt i år, og legger opp til en reduksjon av energibruk på 16 % innen 2030 og 20-22 % innen 2035. Dette er et viktig rammeverk som styrer utviklinga. Det er usikkerhet knyttet til hvordan norske myndigheter vil implementere direktivet. Det medfører uansett risiko for sektorens kostnader og verdiutvikling.

Klimarisiko er et sentralt tema, spesielt fysisk klimarisiko som er områder med risiko for ras, flom, havnivåstigning og skred. Overgangsrisiko, som krav om energimerking og EU sitt bygningsenergidirektiv vil også få sterkere påvirkning framover og krever tilpasning både fra kundene og banken.

Det er flere tiltak som er satt for å bidra til omstilling og utslippsreduksjon av bankens portefølje på boliger:

- Data:** Det jobbes kontinuerlig med å øke datakvalitet for å få pålitelig data fra bankens panteobjekt. SpareBank 1 Helgeland ser det som et viktig mål å øke andelen energimerkede eiendommer i porteføljen. Dette gir banken et bedre grunnlag for å måle status for energibruk og klimagassutslipp og for å kunne evaluere effekten av tiltak i fremtiden.
- Rådgivning:** SpareBank 1 Helgeland skal sikre at våre rådgivere har nødvendig kompetanse for å veilede kundene om temaer som energimerking, støtteordninger, nye reguleringer og hvordan man kan forvalte og videreutvikle boligen på en

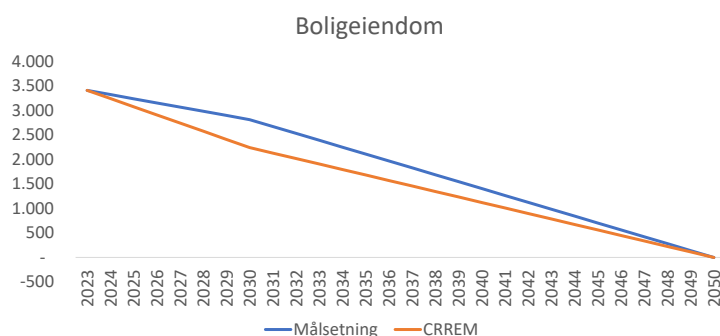
¹⁴ https://www.bnl.no/siteassets/dokumenter/rapporter/klimautslipp_bae_2019.pdf/<https://byggalliansen.no/kunnskapssenter/publikasjoner/infopakkeklimakjempen/#1610543721156-39143120-001d>

mer klimavennlig måte. Rådgiverne skal kunne gi råd om hvordan endret forbruksmønstre kan redusere strømforbruket og senke kostnadene for kundene.

3. Produkter og tjenester:

- Banken tilbyr rimelige lån til grønne boliger. I tillegg tilbys det renoveringslån til boliger som reduserer energibruken med minst 30 %, eller at boligen blir minst 70 % selvforsynt med fornybar energi.

Avhengigheter og dilemmaer

For at SpareBank 1 Helgeland skal bidra til å nå mål for energieffektivisering av boliger, er vi avhengige av en rekke eksterne faktorer vi som bank har begrenset påvirkning på:

- Offentlige støtteordninger som tilrettelegger for økonomisk bistå boligeiere som ønsker å oppgradere boligen sin.
- Framtidig energimiks og utslippsintensiteten til strømmen som blir levert til norske husholdninger.
- Regulatoriske krav, som implementering av EU sitt bygningsenergidirektiv, som vil påvirke krav til boliger i Norge.
- Strømpris og økonomisk bæreevne, hvor høyere strømpriser kan motivere til energiltak, men også legge økonomisk press på kundene.
- Tilgang på ressurser, inkludert bestemmende arbeidskraft og materiale for å gjennomføre nødvendige energieffektiviseringstiltak.
- Data og teknologi, hvor tilgang til korrekt informasjon om energimerking og utvikling av nye, innovative løsninger er avgjørende for å redusere utslippene fra boliger.

Vi erkjenner at mange av disse utfordringene kan være krevende for kundene våre. Banken har derfor en tilnærming som handler om å spille på lag med kundene, heller enn å stille absolutte krav som kan ekskludere. Gjennom målrettede rådgivning og finansieringsløsninger ønsker vi å hjelpe kundene med å forstå, tilpasse seg og møte de nye kravene, samtidig som vi bidrar til å sikre en bærekraftig utvikling i boligmarkedet.

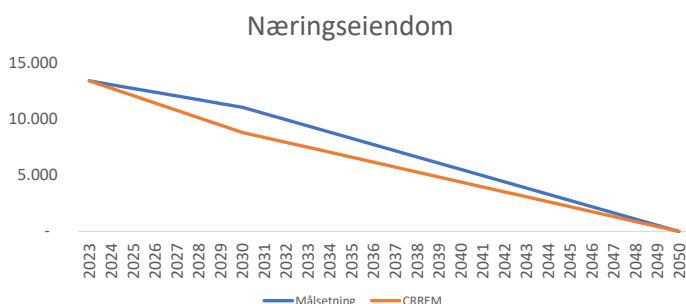
2.3.7 Næringseiendom

Banken har 9,5 % av utlånsporteføljen eksponert i næringseiendom. Selv om disse lånene bare står for 1,0 % av bankens totale utslipp grunnet den høye andelen av fornybar energi i den norske strømmiksen, er det likevel viktig å jobbe med energieffektivisering for å frigjøre kraft til dekarbonisering av andre sektorer. Gjennom energieffektivisering, overgang til fornybare energikilder og andre tiltak kan karbonavtrykket fra boliger reduseres fram mot 2050. For å være i tråd med CRREM-målbanelen må utslippene reduseres med 44 % fra 2020-nivå innen 2030. Dette krever omfattende energieffektivisering og renovasjoner for våre kunders næringseiendommer, og SpareBank 1 Helgeland vil jobbe aktivt med kundene våre for å redusere energiforbruket og bidra til ei bærekraftig utvikling av næringseiendom. EUs reviderte bygningsenergidirektiv er et viktig rammeverk som styrer utviklinga. Det er usikkerhet knyttet til hvordan norske myndigheter vil implementere direktivet. Dette, sammen med økte krav fra offentlige leietakere, energimerking og andre reguleringer utgjør overgangsrisiko for kunder i denne næringa. Klimarisiko er også et sentralt tema. Spesielt fysisk klimarisiko som er områder med risiko for ras, flom, havnivåstigning og skred.

1. **Data og krav om energiattest:** SpareBank 1 Helgeland ser det som et viktig mål å øke andelen energimerkede eiendommer i porteføljen. Dette gir banken et bedre grunnlag for å måle status for energibruk og klimagassutslipp og for å kunne evaluere effekten av tiltak i fremtiden. Energimerking gir også kundene verdifull innsikt i eiendommene sine energi- og miljøprestasjoner, noe som kan styrke både verdien og konkurranseevnen til eiendommene.
2. **ESG-modulen:** Modellen vurderer eiendom utleie og eiendom utbygging spesielt innenfor fysisk klimarisiko og overgangsrisiko med fokus på hvor utsatte eiendommen er for fysisk klimarisiko og overgangsrisiko – om hvilke energimerking eiendommen har, om kunde har finansielle muligheter til å energieffektivisere og fokuset på dette hos eiere av eiendom.
3. **Rådgivning:** SpareBank 1 Helgeland skal sikre at rådgivere har nødvendig kompetanse for å hjelpe kunder med energimerking, energirådgivning og tilpasning til gjeldende og kommende krav. Dette inkluderer rådgivning om hvordan kundene kan gå fram for å energimerke og støtte til gjennomføring av energiltak som styrker både miljøprestasjoner og verdiutvikling.
4. **Produkter og tjenester:** For næringseiendom tilbys rimelige lån til grønne næringsbygg som oppfyller kriterier i tråd med taksonomien eller som har mottatt anerkjent sertifisering og energimerke A/B. I tillegg tilbys det renoveringslån til næringsbygg som reduserer

energibruken med minst 30 % eller at boligen blir minst 70 % selvforsynt med fornybar energi.

Avhengigheter og dilemmaer

For at SpareBank 1 Helgeland skal bidra til å nå mål for energieffektivisering av næringseiendom, er vi avhengige av en rekke eksterne faktorer vi som bank har begrenset påvirkning på. Regulatoriske krav fra myndigheter og kostnader på energi og tilgjengelig incentiv- og støtteordninger vil påvirke i hvor stor grad disse målene kan realiseres. Banken vil bidra aktivt med finansiering og rådgivning for å støtte våre kunder i omstilling av eiendommene sine i tråd med nasjonale og internasjonale klimamål.

Vi erkjenner likevel at denne omstillingen må skje på en lønnsom og bærekraftig måte for kundene våre. Det er også avgjørende at SpareBank 1 Helgeland har produkter og tjenester som møter eiendomskundene sine behov fremover. Per i dag tilbyr vi grønt næringslån, men vi ser at videre produktutvikling er nødvendig for å støtte kundene best mulig i deres klimaarbeid og omstilling.

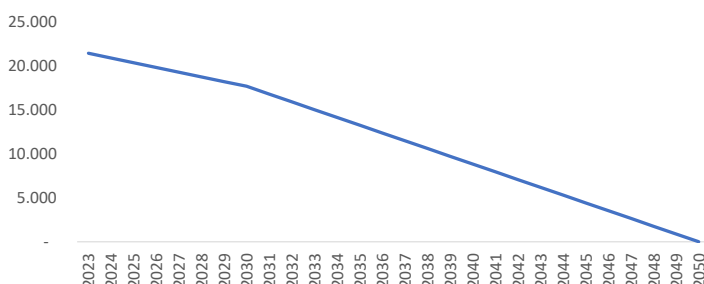
2.3.8 Øvrige bransjer og sektorer

De øvrige bransjene og sektorene har lavere utslipp og vil ikke få spesielt stort fokus i bankens første versjon av klimaovergangsplan. Det skal likevel utvikles produkter og tjenester de neste årene som vil være relevante for flere av bedriftskundene våre. Krav i offentlige anbud, endringer i lov og regelverk og krav for å være leverandører kan bidra til utslippskutt og energieffektivisering gjennom ulike verdikjeder.

Det er ulike tiltak og produkter som skal bidra til utslippskutt i de ulike sektorene, likevel er målene de samme for dem alle.

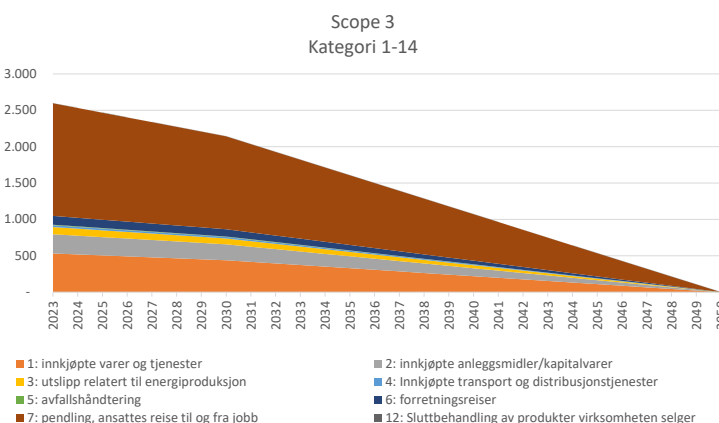
År	Mål for utslipp fra utlånsporteføljen
2030	2,5 % årlige kutt fram til 2030
2050	Netto nullutslipp i 2050

Målsetning andre næringer

2.3.9 Øvrige kategorier i Scope 3

SpareBank 1 Helgeland har stor grad av kontroll over utslippene i flere av kategoriene i scope 3. De mest nærliggende er pendling, avfall og forretningsreiser. Her har vi tilgang på god data og det er mulig å iverksette tiltak.

Pendling

SpareBank 1 Helgeland opererer i et markedsområde som ikke er pendlervennlig for de som ønsker å reise kollektivt. Dette resulterer i at de aller fleste ansatte pendler til jobb med bil. Pr 31.12.23 var andelen nullutslippskjøretøy i de ansattes bilpark 45 %. Banken har hentet inn data på nybilsalg og omregistreringer i landet i 2024, og tallene viser at av alle nybilsalg i løpet av 2024 er 88,5 % nullutslippskjøretøy. Av omregistreringene som er gjort i løpet av året, er 20,8 % omregistrering av nullutslippskjøretøy. Analyser viser også at gjennomsnittlig bytter nordmenn ut bilen sin hvert 11. år. Det har kommet sterke signal fra EU om at i 2035 stopper salget av nye biler med bensin- og dieselmotor. Hvis vi legger forutsetninger om at etter 2035 er 100% av nybilsalget salg av nullutslippskjøretøy, og at andelen nullutslippskjøretøy som omregistreres hvert år øker med 5 % ettersom det blir flere nullutslippskjøretøy i markedet, vil landets bilpark være 100 % nullutslipp i 2040.

Avfallshåndtering

I forbindelse med oppussing av hovedkontoret i 2021 og 2022 satte banken gjenbruk på dagsorden. Møbler og inventar ble oppusset og gjenbrukt, og noe ble gitt bort. Dette fokuset er tatt med videre og har satt seg i vår organisasjon. Dette bidrar til redusert avfallsmengde og fremmer bærekraftig ressursbruk.

Forretningsreiser

Banken har fokus på å ta ned reising i organisasjonen til et minimum. I 2024 ble retningslinjer på forretningsreiser oppdatert, og tiltak er iverksatt for å redusere klimaavtrykket fra forretningsreiser.

Retningslinjene for tjenestereiser skal sikre at nødvendige reiseaktiviteter planlegges og gjennomføres med bevissthet på kostnad og miljø. Formålet er å redusere bankens reising til et hensiktsmessig minimum, og at det velges mer miljøvennlige transportløsninger. Retningslinjene gjelder for alle typer tjenestereiser og for alle ansatte i banken. Det oppfordres til økt bruk av digitale løsninger for møter med kunder og samarbeidspartnere. Den reisende og leder skal vurdere nødvendigheten av selve reisen og alternative reisemåter som gir et nøkternt kostnadsnivå og lavt klimaavtrykk.

De mest vesentlige endringene sett i forhold til tidligere retningslinjer er:

- Premieringsturer som medfører reiser utenom Helgeland, skal ikke gjennomføres.
- Møter på 4 timer eller mindre bør ikke gjennomføres fysisk hvis det fører til flyreise, be om / planlegg at de gjennomføres digitalt.
- Møter på mer enn 4 timer, og som har en sosial funksjon i tillegg, kan gjennomføres om det fører til flyreise.
- Det settes en kvote på maks 4 reiser i året som medfører bruk av fly. For de som har andre verv i tillegg til arbeidet i banken, som krever flyreiser, kan kvoten økes. Dette blir da i dialog med adm. direktør.
- På enkelte beskrevne reisestrekninger bør tog prioriteres foran bil og fly.

De andre kategoriene har samme mål som scope 3 for øvrig, 2,5 % årlig lineær reduksjon til 2030 og netto nullutslipp i 2050.

3.0

Metodikk og analyse for klimagassproduksjon

3.1 Metodikk for klimagassregnskap og datainnsamling

Klimaregnskapet til SpareBank 1 Helgeland er utarbeidet i henhold til The Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen).

Klimaregnskapet er delt inn i tre deler:

Scope 1: Direkte utslipp fra egen organisasjon. Her har vi brukt forbruksdata som gir god datakvalitet.

Scope 2: Indirekte utslipp fra egen virksomhet. Dette kommer fra energien benyttet i byggene banken eier og benytter. Her har vi brukt forbruksdata som gir god datakvalitet.

Scope 3: Indirekte utslipp fra bankens oppstrøms og nedstrøms verdikjede. Dette er alt fra innkjøpte varer og tjenester, avfall fra egen virksomhet og finansierte utslipp i utlånsp porteføljen til banken. Datakvaliteten varierer fra kategori til kategori basert på tilgangen på data. I enkelte kategorier har vi benyttet finansielle tall for å beregne utslipp, mens andre kategorier er basert på forbruksdata.

SpareBank 1 Helgeland benytter Partnership for Carbon Accounting Financials¹⁵ (PCAF) til å estimere finansierte utslipp fra vår lånevirkksomhet. PCAF er et internasjonalt bransjeinitiativ grunnlagt for å sette finansielle institusjoner i stand til å beregne og rapportere utslipp på drivhusgasser assosiert med utlånstjenester eller andre finansielle tjenester. I tillegg er analysen beriket med bruk av Finans Norges veileder for finansierte utslipp. Denne veilederen er utviklet av norsk finansbransje og er et supplement til PCAF med ekstra innsikt i norske forhold.

PCAFs metodesett er basert på kvaliteten på tilgjengelig data. Datakvaliteten spenner seg fra 1 til 5 hvor 1 er høyest datakvalitet og 5 er lavest. Datakvalitet 1 tilsvarer en bedrifts faktiske, attesterte klimaregnskap. Et ikke-attestert klimaregnskap tilsvarer datakvalitet 2. Datakvalitet 3 er beregninger basert på aktivitetsfaktorer som for eksempel antall dyr på en gård. Datakvalitet 4 og 5 er basert på bransjegjennomsnitt for utslipp, altså en sjablongmessig tilnærming. Sett bort fra jordbruk og eiendom hvor vi har en del datakvalitet 3, har vi stort sett datakvalitet 4 og 5 på

¹⁵ <https://carbonaccountingfinancials.com/>

utslippsberegningene i utlånsporteføljen p.t.

Vi jobber hele tiden mot å forbedre datakvaliteten og dette er også noe vi kommer til å jobbe med både oppstrøms og nedstrøms verdikjede.

3.2 Klimarisikoanalyse (inkludert fysisk risiko og overgangsrisiko)

I 2022 begynte banken med identifiseringsarbeidet av relevante klimarisikoer, både overgangsrisikoer og fysiske klimarisikoer. Identifiseringsarbeidet ble gjort i henhold til metodikken fra TCFD som på den tiden var den mest anerkjente metodikken, i tillegg har rammeverket blitt en integrert del av IFRS¹⁶,

for å sikre større konsistens og sammenlignbarhet i klimarelaterte rapporteringer og gir en tydelig ramme for rapportering på klimarisiko og muligheter knyttet til økonomisk ytelse og strategi. Vi fokuserte på utlånsporteføljen vår i identifisering av risikoer siden det både er her vi har størst eksponering for risiko og også minst operasjonell kontroll. Ved å fokusere på utlånsporteføljen kan vi bistå kundene våre i deres arbeid med å redusere risiko og samtidig redusere vår egen klimarisiko og forstå hvordan dette vil påvirke oss i overgangen til et lavutslippssamfunn.

I arbeidet ble det identifisert 8 risikoer som banken ønsket å fokusere på:

Type risiko	Risiko	Påvirkning
Overgangsrisiko	Fremtidige nasjonale og internasjonale reguleringer	Reguleringer kan påvirke utleiemarkedet, redusere verdien på objekter banken har pant i, kan føre til potensiell markedssvikt, økte forsikringskostnader eller vanskelig å få objekter forsikret, kvaliteten på utlånsporteføljen kan påvirkes, utslag på ratings
	Omdømmerisiko for fiskeri og havbruk	Dårligere fiskehelse, mer lus, mer rømming, endring i markedsmekanismer som kan føre til at industri velger andre land for videre oppdrett
	Omdømmerisiko for landbruk	Omdømmerisiko kan oppstå for landbruket dersom næringen lykkes i sin omstilling i tråd med nasjonale og regionale målsettinger. Risikofaktorer knyttes særlig til bruk av importerte proteinkilder i fôr fra risikoutsatte områder (eks. soya fra Brasil), og manglende realisering av potensialet for lokal mat i Nordland.
	Omstillingsevne for transport	Transportnæringen benytter i dag hovedsakelig fossilt brennstoff, men har begynt å teste alternative løsninger. Omstillingen går sakte, mye grunnet manglende infrastruktur for fornybare drivlinjer. Nordland fylke hadde i 2023 en el-bilandel på ca. 15 % for privatmarkedet, mens Helgeland mangler ladestasjoner for tungtransporten.
	Omstillingsevne for bygg- og anlegg	Bygg- og anlegg sektoren på Helgeland består hovedsakelig av små aktører med mindre ressurser til å omstille seg.
Fysisk risiko	Kronisk og akutt klimarisiko for privatbolig og næringsbygg	Kraftig nedbør, flom og overvann, jord- og flomskred, stormflo og havnivåstigning, kvikkleireskred og øvrige værhendelser som ødelegger kritisk infrastruktur
	Kronisk og akutt klimarisiko for jordbruk	Kraftig nedbør, flom og overvann, jord- og flomskred, stormflo og havnivåstigning, kvikkleireskred og hyppigere tørke og vannmangel samt volatilt vær
	Kronisk klimarisiko for oppdrettsnæringen	Økte havtemperaturer, algeoppblomstring, økt forekomst av lus, havforsuring
	Akutt klimarisiko for transport	Ekstremvær som fører til forsinkede leveranser og ødelagt last. Ødelagt infrastruktur kan i tillegg øke utslippene fra næringen grunnet bruk av alternative traseer.

¹⁶ <https://www.ifrs.org/news-and-events/news/2023/07/foundation-welcomes-tcf-responsibilities-from-2024/>

3.3 Scenarioanalyse

SpareBank 1 Helgeland har i forbindelse med sin klimarisikoanalyse gjennomført en overordnet kvalitativ scenarioanalyse for å forstå hvilken konsekvens de identifiserte overgangs- og fysiske risikoene kan påvirke bankens drift og utslippsbaner. Risikoene er vurdert mot et lav- og et høyutslippsscenario i henhold til Network for Greening the Financial Systems (NGFS)s Net Zero 2050 og Current Policies scenarier.

Net Zero 2050 tar utgangspunkt i at Parisavtalen

oppnås og dermed begrenser global oppvarming til 1,5 grader og når netto null rundt 2050. Videre antas det at bærekrafts relaterte reguleringer introduseres fortløpende og koordinert for å sikre måloppnåelse. Karbonbinding benyttes for å eskalere dekarboniseringen, men i begrenset form. Scenariet tar høyde for rask teknologiske endringer. På generelt nivå antas det at kunder og investorer vil bli mer klimabevisste og kreve mer bærekraftige og klimavennlige produkter. I dette scenariet er fysiske klimarisikoer relativt lave, mens overgangsrisiko anses å være høy. Dette vil trolig ha en direkte effekt på bankens drift.

Overgangsrisiko	EU og Norge har de siste årene implementert en rekke strenge reguleringer, som reduserer en kortsiktig overgangsrisiko for banken. Reguleringene og endringene kan ha ulik påvirkning på ulike næringer som banken bør være forberedt på. Eksempelvis vil manglende omstilling for bygg- og anleggsbransjen eller landbruket kunne medføre omdømmerisiko i mangel på ressurser til å etterkomme krevende reguleringer grunnet manglende ressurser. Dette vil kreve at banken investerer i interne ressurser og tjenesteutvikling som kan imøtekomme dette behovet og drive omstilling for disse delene av næringslivet. Helgeland som region vil trolig ha variable utfordringer med lakselus, tilhørende fisesykdommer og dårlig dyrevelferd i oppdrettsnæringen som følge av økt temperatur i havet. Dette vil trolig medføre økte drifts- og investeringskostnader for næringen. Utfordringene næringen står ovenfor vil trolig medføre strengere reguleringer fra Mattilsynet og tilsvarende i dette scenariet.
Fysisk risiko	Fysisk risiko holdes relativt lav i dette scenariet, da temperaturen ikke vil øke vesentlig. Sparebank 1 Helgeland må allikevel være forberedt på hyppigere og kraftigere ekstremvær ved 1,5 graders oppvarming (eksempel Hans 2023, Jakob 2024).

Current Policies antar at det kun er implementerte reguleringer som beholdes. Fossile energikilder og høyt energiforbruk er fortsatt dominerende i det globale bildet. Den økende mengden drivhusgasser leder i dette scenariet til en utslippstopp rundt 2080 og global oppvarming på rundt 3°C. Oppvarmingen har ført til irreversible endringer av Jordas økosystem og klima, som økt havnivå og

tap av biologisk mangfold. Teknologiske endringer vil gå sakte og bruk av karbonbinding vil være lavt. Vann vil i deler av verden være en knapp ressurs og klimarelaterte konflikter vil øke som et resultat av svekket matsikkerhet og levevilkår. Scenariet leder dermed til høyere fysisk klimarisiko sammenlignet med Net Zero 2050.

Overgangsrisiko	Grunnet fysiske klimarisikoer, vil overgangsrisikoene være påvirket av disse selv om det regulatoriske holdes forholdsvis konstant. Banken vil i dette scenariet risikere at avkastning fra grønne lån uteblir, og oppleve hyppigere forekomst av nedskrivninger eller strandede assets som følge av at enkelte objekter er vesentlig utsatt for fysisk klimarisiko. Oppdrettsnæringen vil bli påvirket av økte temperaturer i havet, som igjen reduserer dyrevelferden og øker omdømmerisikoen for produksjonen av torsk og laks. I kombinasjon med at den globale matsikkerheten vesentlig svekkes på lang sikt kan tilgjengeligheten på kritiske innsatsfaktorer for det norske landbruket bli svekket (soya i fôr), i tillegg til at lokale alternativer uteblir. Summert kan dette påvirke omdømmet til regionens matproduksjon, og i den lengste konsekvens forbrukerens tillit. Bygg- og anleggsbransjen og transportnæringen omstilles ikke i dette scenariet og vil i høyeste grad fortsatt være avhengig av fossilt brensel. Bankens tjenester for omstilling når ikke frem til disse sektorene.
Fysisk risiko	For Helgeland trekkes særlig fire fysiske klimarisikoer som sannsynlig for Nordland fylke; Ekstrem nedbør, regnflom, jord- og flom- og sørpeskred, samt stormflo. Årsnedbøren i Nordland er beregnet å øke med 20 %, inkludert en vesentlig økning i intensitet og hyppighet av kraftig nedbør gjennom alle årstider. De største skadene på bebyggelse og infrastruktur oppstår ofte i forbindelse med overvann, som skyldes mye regn på kort tid. Dersom ikke overvann er hensyntatt i arealplanleggingen, vil erosjonsfaren være vesentlig større grunnet hastigheten på vannet på tette flater. Dette kan medføre store ødeleggelser på lokal infrastruktur, eiendom, landbruket, oppdrettsnæringen og øvrige næringer i varierende grad. Overvann kan i tillegg påvirke oppdrettsnæringen grunnet økt sannsynlighet for spredning av miljøgifter fra avrenning og redusert saltinnhold. De største økningene i flomstørrelse i Norge finnes hovedsakelig i Vestland og Nordland, med en økning opp mot 40-60 % enkelte steder. Mot slutten av dette århundre kan Nordland fylke oppleve en endring i 200-årsflom på opptil 28,8 %, hvor Helgeland vil oppleve den største økningen, særlig i vassdragene Vefsna (Mosjøen), Ranavassdraget/Ranelva (Mo i Rana) og Røssåga. I tilhørigheten til disse vassdragene er det lokalisert kritisk infrastruktur som kan medføre betydelige samfunnsmessige kostnader dersom en hendelse skulle inntreffe her. Jord- og flomskred kan forekomme i hele regionen grunnet topografien. Enkelte områder i regionen er mer utsatt enn andre. Eksempelvis er Leirskarddalen og Dunderlandsdalen risikoutsatte områder for jord- og flomskred, hvor særlig sistnevnte kan medføre stor skade på viktig infrastruktur (E6 og Nordlandsbanen). Dette utelukker ikke jord- og flomskred hendelser andre steder i regionen langs viktig infrastruktur for transportnæringen eller for landbruket i regionen. I tillegg anses kvikkleireskred, tørke, isgang og snøskred å ha en mulig sannsynlig økning.

4.0

Styring og ledelsesstruktur

Klimaovergangsplanen er vedtatt av styret i SpareBank 1 Helgeland og revisjonsutvalget følger opp bærekraftforhold på vegne av styret. Planen og tiltakene er knyttet til flere av de overordnede målene og forretningsstrategien til virksomheten. I den overordnede forretningsstrategien er det mål om at bankens drift, investeringer og utlånsportefølje skal ha netto nullutslipp i 2050. Klimaovergangsplanen operasjonaliserer dette og viser hvordan målet skal nås. Planen viser også hvilke tiltak som skal gjennomføres, herunder lansering av nye produkter og tjenester og kriterier for bærekraftig finansiering.

SpareBank 1 Helgeland vil rapportere på fremdriften knyttet til målene i klimaovergangsplanen i den årlige bærekraftrapporten som publiseres integrert i konsernets årsrapport. Flere av tiltakene som er beskrevet i dette dokumentet har en økonomisk konsekvens det planlegges for. Det gjelder blant annet investeringer i en nullutslipps bilpark og eventuell energiproduksjon tilknyttet bankens bygg. Når det gjelder finansiell planlegging av øvrige kunderettede tiltak vil det være lettere å kvantifisere når banken får tilgang på ytterligere data.

5.0

Fremdriftsrapportering og revisjon av klimaovergangsplanen

Den årlige statusen på implementering av klimaovergangsplanen vil rapporteres i bærekraftrapporten. Det er ikke identifisert innestengte klimagassutslipp eller forhøyet risiko for karbonintensive eiendeler. Dette skyldes i stor grad at bankens utlån, som balanseføres som eiendel i balansen, har en løpetid som går ut før slike risikoer blir realisert. Mange av kundene våre vil trolig ha både innestengte utslipp og karbonintensive eiendeler. Dette vil det kunne være naturlig å komme tilbake ved senere oppdateringer av planen. På samme måte vil det være naturlig å revidere og justere planen basert på endringer i klimascenario eller regulatoriske krav.

SpareBank 1 Helgeland sin første versjon av overgangsplan er utarbeidet i samarbeid med SpareBank 1 Sogn og Fjordane høsten 2024. Planen er utarbeidet innenfor konkurranselovens regler og det er ikke delt konkurransesensitiv informasjon mellom bankene underveis i prosessen.

6.0

Vedlegg

6.1 Detaljert scenario- og stresstestingdata

6.2 Oversikt over porteføljens eksponering mot klimarisiko

Pr 31.12.23 var 14,3 % av bankens boligeiendomsportefølje og 14,4 % av bankens næringseiendomsportefølje eksponert mot fysisk klimarisiko i kortsiktig eller langsiktig perspektiv.

6.3 Oversikt over vesentlige klimarelaterte investeringer i perioden

Banken hadde pr 31.12.23 245 millioner eksponert i vesentlige klimarelaterte investeringer, hvorav 236 millioner knyttet til produksjon av fornybar energi, mens 9 millioner er knyttet til fossil energi.